

آزمون شماره (۹)

جمعه

۱۴۰۴/۰۸/۰۹

دفترچه
شماره ۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درسیه را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیا	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه

بالمضي،

- [illegible]

اقتصاد

۱۱- جدول زیر اطلاعات یک شرکت سهامی عام با ارزش ۳,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان است. این شرکت با ۳۰ نفر کارمند، سالیانه تعداد ۳۰۰,۰۰۰ کالا هر یک به ارزش ۵۵۰,۰۰۰ تومان را به فروش می‌رساند. با توجه به جدول:

(الف) سود (زیان) سالیانه این شرکت سهامی چقدر است؟

(ب) چنانچه سهامداری ۲۴۰۰ سهم خریداری کرده باشد، در این صورت او مالک چند درصد از کل سهام شرکت خواهد بود؟

۱	اجاره ماهیانه کارگاه	۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارمند	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
۳	هزینه سالیانه تعمیر و جایگزینی تجهیزات	۲۰ درصد هزینه خرید سالانه مواد اولیه
۴	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه	۴,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
۵	تعداد کل سهام شرکت	۱۲۰,۰۰۰ سهم

(۱) الف: ۱۵۵,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان سود ب: ۲ درصد

(۲) الف: ۱۵۵,۰۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان سود ب: ۲/۵ درصد

(۳) الف: ۱۵۵,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان زیان ب: ۲/۵ درصد

(۴) الف: ۱۵۵,۰۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان زیان ب: ۲ درصد

۱۲- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) پاسخ به کدام پرسش، تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را مشخص می‌کند؟

(ب) در کدام نوع کسب و کار، منافع مالیاتی وجود دارد؟

(۱) الف: مالک محصول نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ ب: شخصی

(۲) الف: چه کسی و با همکاری چه کسانی کالا را تولید می‌کند؟ ب: مؤسسه غیرانتفاعی

(۳) الف: چه کسی و با همکاری چه کسانی کالا را تولید می‌کند؟ ب: تعاونی

(۴) الف: مالک محصول نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ ب: شرکت

۱۳- کدام مورد به ترتیب مربوط به ویژگی‌های هر یک از کسب و کارهای «تعاونی - مؤسسات غیرانتفاعی» است؟

(۱) داشتن حق رأی به میزان سرمایه - محدوده عمل آن‌ها اکثراً ملی است.

(۲) توزیع سود به نسبت سرمایه هر عضو - با هدفی غیرتجاری شکل گرفته‌اند.

(۳) توزیع سود به نسبت سرمایه هر عضو - محدوده عمل آن‌ها اکثراً ملی است.

(۴) داشتن حق رأی به میزان سرمایه - با هدفی غیرتجاری شکل گرفته‌اند.

۱۴- به ترتیب هر مورد در ارتباط با کدام قسمت جدول است؟

- مالکیت کامل سود

- امکان افزایش سرمایه

- تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام

نوع کسب و کار	مزایای این نوع کسب و کار	معایب این نوع کسب و کار
کسب و کار شرکتی	(الف)	(د)
کسب و کار شخصی	(و)	(ب)
تعاونی	(ج)	(ه)

(۱) ج - الف - ه (۲) و - الف - د (۳) الف - ج - ه (۴) و - الف - ج

۱۵- آقای شیخی در سال گذشته ۱۰,۰۰۰ واحد کالا تولید کرده و موفق به فروش ۹,۲۰۰ واحد از آن، به قیمت هر واحد ۳۵۰ تومان شده است؛

(الف) درآمد آقای شیخی در سال گذشته چقدر بوده است؟

(ب) اگر میزان سود این تولیدکننده برابر با ۱,۶۵۰,۰۰۰ تومان باشد، هزینه‌های این تولیدکننده چه میزان بوده است؟

(ج) قیمت تمام‌شده تولید هر واحد کالا چقدر است؟

(۱) الف: ۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان ب: ۱,۵۷۰,۰۰۰ تومان ج: ۱۲۵ تومان (۲) الف: ۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان ب: ۱,۵۲۰,۰۰۰ تومان ج: ۱۵۲ تومان

(۳) الف: ۳,۲۲۰,۰۰۰ تومان ب: ۱,۵۲۰,۰۰۰ تومان ج: ۱۵۲ تومان (۴) الف: ۳,۲۲۰,۰۰۰ تومان ب: ۱,۵۷۰,۰۰۰ تومان ج: ۱۵۷ تومان

۱۶- چگونه می‌توانیم بدون این‌که از تولیدمان کم کنیم، هزینه‌ها را کاهش دهیم؟

- (۱) با استخدام نیروی کار متخصص
(۲) با صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی
(۳) بازاریابی برای محصولات قدیمی
(۴) استخدام و به‌کارگیری نیروی کار زیاد

۱۷- مهارت ابتکار عمل برای یک کارآفرین به چه معناست؟

- (۱) بتواند عوامل مختلف را کنار هم جمع و مدیریت کند - در شرایط بحرانی، تصمیم درستی بگیرد.
(۲) بتواند عوامل مختلف را کنار هم جمع و مدیریت کند - سود را بیشتر کند.
(۳) بتواند در شرایط بحرانی، تصمیم بگیرد - سود را بیشتر کند.
(۴) بتواند در شرایط بحرانی، تصمیم بگیرد - مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی است.

۱۸- ارزش هر برگ از سهام شرکت A برابر با ۱۵۰ تومان است. شخصی مقداری سهام به ارزش ۹۰۰,۰۰۰ تومان خریداری کرده است:

الف) این فرد صاحب چند سهم است؟

ب) اگر کل سهام این شرکت ۲۵۰,۰۰۰ برگ باشد، این فرد مالک چند درصد از سهام شرکت است؟

- (۱) الف: ۶۰۰۰ ب: ۳/۶٪ (۲) الف: ۳۵۰۰ ب: ۳/۴٪ (۳) الف: ۳۵۰۰ ب: ۲/۴٪ (۴) الف: ۶۰۰۰ ب: ۲/۴٪

۱۹- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف) مهم‌ترین انگیزه کارآفرینان برای شروع یک فعالیت اقتصادی چیست؟

ب) کدام مورد در اساسنامه یک شرکت قید نمی‌شود؟

(۱) الف: احتمال موفقیت و سودآوری ب: شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است.

(۲) الف: افزایش تولیدات کشور ب: سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود.

(۳) الف: احتمال موفقیت و سودآوری ب: میزان سهام و تعداد سهم و رأی و مشخصات فردی هر یک از افراد

(۴) الف: افزایش تولیدات کشور ب: چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند.

۲۰- کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح و کامل سؤالات زیر است؟

الف) کارآفرین کسی است که

ب) بیشتر کسب و کارهای کوچک مقیاس‌اند و در همه نوع فعالیتی حضور دارند.

(۱) الف: با کار و تلاش خود، از کسب و کارش مراقبت می‌کند به طوری‌که قطعاً به موفقیت می‌رسد و به کارش ادامه می‌دهد. ب: شرکت

(۲) الف: با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند. ب: شخصی

(۳) الف: با کار و تلاش خود، از کسب و کارش مراقبت می‌کند به طوری‌که قطعاً به موفقیت می‌رسد و به کارش ادامه می‌دهد. ب: شخصی

(۴) الف: با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند. ب: شرکت

۱) الف: با کار و تلاش خود، از کسب و کارش مراقبت می‌کند به طوری‌که قطعاً به موفقیت می‌رسد و به کارش ادامه می‌دهد. ب: شرکت	۲) الف: با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند. ب: شخصی	۳) الف: با کار و تلاش خود، از کسب و کارش مراقبت می‌کند به طوری‌که قطعاً به موفقیت می‌رسد و به کارش ادامه می‌دهد. ب: شخصی	۴) الف: با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند. ب: شرکت
--	---	--	---

علوم و فنون ادبی

۲۱- در کدام بیت نمی‌توان واژه‌ای را یافت که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شود؟

- (۱) در آب و آتش چون بگریست حشمت تو به چشمش آمد سست و محقر آتش و آب
- (۲) جانان دلم از چشم بد، نه هوش دارد نه خرد تا از شراب عشق خود، پر باده کردی جام دل
- (۳) اشتر بنات نعش و دو پیکر سوار او ماه دگر سوار شده بر دو پیکرش
- (۴) ترنج زرد نگه کن ز شاخ چون رخ من که سرخ بود به نیسان و زرد گشت به مهر

۲۲- همه ابیات یادآور یک نکته از «قلمرو فکری حکایت کلیله و دمنه» موجود در درس یکم می‌باشند؛ به جز:

- (۱) دیده‌ای کز سرمه عبرت منور گشته است چشم خواب‌آلود داند دولت بیدار را
- (۲) دست افسوسی است هر برگی که می‌روید ز شاخ در چنین ماتم‌سرایی، هرزه خندیدن چرا
- (۳) نفس را بدخو به ناز و نعمت دنیا مکن آب و نان سیر، کاهل می‌کند مزدور را
- (۴) خلد با آن ناز و نعمت دام راه من نشد چون تواند صید کردن نعمت دنیا مرا؟

۲۳- کدام عبارت «فاقد» ویژگی‌های زبانی موجود در «کلیله و دمنه» است؟

- (۱) پارسا مردی بود و در جوار او بازرگانی بود که شهد و روغن فروختی.
- (۲) حجاب تاریک برابر نور عقل او بداشت تا موشان از بریدن شاخ‌ها بپرداختند.
- (۳) تاریخ مفاخر جهان و فهرست مآثر ملوک بدان آراسته گردد.
- (۴) اما ممکن است که خوانندگان را از آن فایده‌ای باشد.

۲۴- همه گزینه‌ها از نظر «سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر» درست هستند؛ به جز:

- (۱) بیشتر کتاب‌های مقدس از کشش و جاذبه آهنگ و کلام موزون، بهره گرفته‌اند.
- (۲) انتظاری که آدمی از شعر دارد، این است که بتواند آن را زمزمه کند. بدون وزن، کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- (۳) وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. وسیله ادراک وزن، حواس ما است.
- (۴) اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است و شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از وزن و آهنگ کمک می‌گیرد.

۲۵- نوع آهنگ و موسیقی شعر در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) روی بنمای و وجود خودم از یاد ببر خرمن سوختگان را همه گو باد ببر
- (۲) تا پی صید آهوان خنگ ملک بود روان جان و دلم بود نوان از چه ز آه دم به دم
- (۳) خرم آن روز که با دیده‌گریبان بروم تا زخم آب در می‌کده، یک بار دگر
- (۴) در لب تشنه ما بین و مدار آب دریغ بر سر کشته خویش آی و ز خاکش برگیر

۲۶- از نظر «عواطف و حس و حال حاکم بر فضای شعر» کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) ای خفته همه عمر و شده خیره و مدهوش وز عمر و جهان بهره خود کرده فراموش
- (۲) هر که فدا نمی‌کند، دینی و دین و مال و سر گو غم نیکوان مخور، تا نخوری ندامتش
- (۳) نه چنان ز دست رفته است وجود ناتوانم که معالجت توان کرد به پند یا به بندش
- (۴) تا چه کردیم دگر باره که شیرین لب دوست به سخن باز نمی‌باشد و چشم از نازش

۲۷- وزن و آهنگ کدام بیت همراه با «حالت شادی و نشاط درونی» است؟

- (۱) هر ساعت از نو قبله‌ای با بت‌پرستی می‌رود توحید بر ما عرضه کن تا بشکنیم اصنام را
- (۲) پند خردمندان چه سود اکنون که بندم سخت شد گر جستم این بار از قفس، بیدار باشم زین سپس
- (۳) این چه وجود است نمی‌دانمتم آدمی‌ای یا ملکی یا پیری
- (۴) بهاری خرم است ای گل کجایی که بینی بلبلان را ناله و سوز

۲۸- همه ابیات آراسته به «مراعات نظیر» هستند؛ به جز: —————

- (۱) پیغام آمد از دلم، کای ماه حل کن مشکلم
- (۲) تا لاله رخی در چمن آید به تماشا
- (۳) خرد از آن ز ره زلف تو پناه گرفت
- (۴) آنان که گوی عشق ز میدان ربوده‌اند
- (۱) کی خواهد آمد حاصلم، ای فارغ از پیغام دل
- (۲) از چهره گل پرده زنگار گشادند
- (۳) که چشم و ابروی تو تیر در کمان دارند
- (۴) بنگر که: وقت کار چه جولان نموده‌اند؟

۲۹- مفهوم کدام بیت یادآور نتیجه‌گیری قلمرو فکری شعر عطار در درس یکم است؟

- (۱) عقل مست لعل جان‌فزای تو است
- (۲) جان نه تنها است عاشق رویت
- (۳) دل خود را ز گور نفیس برآر
- (۴) اصل انسان در حقیقت خود دل است
- (۱) دل غلام نرگس رعنا ی تو است
- (۲) پای دل نیز در گل افتاده است
- (۳) که دلت را جز این زیارت نیست
- (۴) باقی اعضا همه فرعش شده است

۳۰- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

- «قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن
- (۱) دیده یعقوب می‌خواهد نسیم پیرهن
- (۲) از افتادگی، به مسند عزت رسیده است
- (۳) شرح افتادگی من چو شنیدی برخیز
- (۴) امید گشایش نبود در گره بخل
- (۱) از کنار ابر، تا دریا تنزل بایش»
- (۲) نیست هر نادیده لایق جامه پوشیده را
- (۳) یوسف کند چگونه فراموش، چاه را؟
- (۴) در خرام آی و به آن سرو خرامان برسان

زان قطره مجو آب که گوهر شده باشد

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ (۳۷ - ۳۱):

۳۱- « أَنْظِرْ إِلَى عَيُونِ الْمَرْءِ فَسَوْفَ تُشَاهِدُ قُوَّةَ رَبِّكَ الْمَفْتَكِرَةِ فِي خَلْقَتِهِ »:

(۱) نگاه کن به چشمان آدمی تا قدرت پروردگار متفکرت را در خلقت ببینی!

(۲) به چشم انسان نگاه کنی قطعاً قدرت خداوند اندیشمند را در خلقت او خواهی دید!

(۳) چشمان مرد را نگاه کن، پس قدرت خداوند دانشمند را در آفرینش می بینی!

(۴) به چشمان انسان نگاه کن و قدرت اندیشمند پروردگار خود را در آفرینش خواهی دید!

۳۲- « سَأَلُ أَحَدَ الزَّائِرِينَ مَوْظِعًا كَانَ يَمْشِي فِي صَالَةِ الْمَطَارِ عَنِ الْمَنَاطِقِ الْجَمِيلَةِ لِلْمَدِينَةِ »:

(۱) یکی از زائران از کارمندی که در سالن فرودگاه راه می رفت، در مورد مناطق زیبای شهر پرسید!

(۲) یک زائر از مأموری که در سالن فرودگاه راهنمایی می کرد، از مناطق زیبای شهر سؤال کرد!

(۳) یک زائر از کارمندی در مورد مناطق این شهر زیبا سؤال می پرسید که در سالن فرودگاه کار می کرد!

(۴) یکی از زائران از کارمندی که در سالن فرودگاه حرکت می کند، در مورد مناطق زیبای شهرشان سؤال پرسید!

۳۳- « كَأَنَّ الْقَمَرَ بَضِيائِهِ الْبَالِغَ يَزِينُ ظُلْمَةَ اللَّيْلِ بِمَلَابِسٍ مِنَ الْفَضَّةِ »:

(۱) گویی ماه کامل با نور خود تاریکی شب را با لباسی از جنس نقره تزیین کرده بود!

(۲) اما ماه با نورش تاریکی کامل شب را با لباس هایی نقره ای زینت می داد!

(۳) گویی ماه با نور کاملش ظلمت شب را با جامه هایی از نقره می آراید!

(۴) ماه نورانی انگار ظلمت شب را با جامه ای از نقره کاملاً می آراست!

۳۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) هؤلاء طالبات مجتهدات كسبن ثمرة جهدهن! این ها دانش آموزان کوشایی هستند که نتیجه تلاششان را به دست آوردند!

(۲) العفو عند القدرة يطفى نار العداوة و يزرع المحبة في القلوب! بخشش به هنگام توانایی آتش خشم را خاموش می کند و محبت را در دل ها می کارد!

(۳) قل من يخرج من الأشجار أثمارها! از کسی بگو که میوه ها را از درختان درمی آورد!

(۴) كتبتُ صديقتي نصاً جميلاً مستعیناً بالإنترنت! با استفاده از اینترنت متنی زیبا را برای دوستم نوشتم!

۳۵- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْمَفْهُومِ:

(۱) أَنْظِرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ! لَا تَأْخُذَ الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ!

(۲) مَنْ زَرَعَ الْعَدَوَانَ حَصَدَ الْخَسْرَانَ! تو نیکی می کنی و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز!

(۳) ﴿لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ دو صد گفته چون نیم کردار نیست!

(۴) قَلَّةُ الْكَلَامِ تَنْفَعُ وَ كَثْرَتُهُ قَاتِلَةٌ! زُبُّ كَلَامٍ يَجْلِبُ لَكَ الْمَشَاكِلَ!

۳۶- عَيْنُ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ:

(۱) لبست أختي الصغيرة الجميل و ذهبت إلى الحفلة! : (الفرسان)

(۲) جذوة الشمس تُنِيرُ الْعَالَمَ كُلَّهُ! : (المنهمرة)

(۳) ظهر الأسود في السماء فالمطر سينزل! : (الغيم)

(۴) إِنَّ الرِّجْلَ في المستشفى بعد تصادم سيارته! : (رقد)

۳۷- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ التَّضَادُّ:

(۱) لَيْسَ الطَّالِبُ التَّاجِحُ كَالزَّاسِبِ فِي اجْتِهَادِهِ!

(۲) الْوَلَدُ حَزِينُ الْيَوْمِ وَلَكِنَّهُ كَانَ مَسْرُورًا أَمْسًا!

(۳) تُحِبُّ الْبَنَاتُ الشِّرَاءَ أَكْثَرَ مِنَ الْبَيْعِ!

(۴) اشترى الوالد لولده قميصاً غالياً مِنَ السُّوقِ!

■ عین الصحیح فی الجواب عن الأسئلة التالية (۴۰ - ۳۸):

۳۸- عین اسم الإشارة یترجم جمعاً:

(۱) تلك مدارس درس فيها طلاب كثيرون!

(۳) تكلمت مع هذين المهندسين عن بناء المدرسة!

۳۹- عین ما جاء فيه فعل النّهي:

(۱) لا تلعب بالهاتف الجوّال عندما يتكلم معك الوالدان!

(۳) لا تغفل الطالبتان عن أداء الواجبات المدرسية!

۴۰- في أيّ عبارة جاء الجمع المكسر أكثر؟

(۱) في بعض الأوقات يقرأ الطلاب أبياتاً حول مواجهة الأعداء!

(۲) عندما يأتي الخريف تتغيّر ألوان أوراق الأشجار!

(۳) هرب الأراذل من العدالة و يظلمون الناس المساكين في كلّ مكان!

(۴) إبحث في الكتب عن جمل قصيرة عن عظمة مخلوقات الله!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) في بعض الأوقات يقرأ الطلاب أبياتاً حول مواجهة الأعداء!

(۲) عندما يأتي الخريف تتغيّر ألوان أوراق الأشجار!

(۳) هرب الأراذل من العدالة و يظلمون الناس المساكين في كلّ مكان!

(۴) إبحث في الكتب عن جمل قصيرة عن عظمة مخلوقات الله!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

(۲) لا تحزن زميلتي حين مواجهة المشاكل!

(۴) العاقلون لا يقطعون أشجار الغابة!

(۲) رأيت هؤلاء المعلمين جالسين في غرفة المدير!

(۴) أولئك الطبيبات ماهرات في أعمالهنّ!

تاریخ

۴۱- هر یک از توصیفات زیر به ترتیب مربوط به کدام مرحله از مراحل پژوهش در تاریخ است؟

(الف) هدف پژوهش را مشخص می‌کند.

(ب) محقق باید از اصالت سند و جعلی نبودن آن مطمئن شود.

(ج) کار مورخ شبیه به کار کارآگاهان پلیس است.

(د) پژوهشگر اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق را دسته‌بندی می‌کند.

(۱) تدوین پرسش‌های تحقیق - گزارش یافته‌های پژوهش - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گردآوری و تنظیم اطلاعات

(۲) انتخاب موضوع - شناسایی منابع - گردآوری و تنظیم اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش

(۳) انتخاب موضوع - تدوین پرسش‌های تحقیق - گردآوری و تنظیم اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش

(۴) تدوین پرسش‌های تحقیق - شناسایی منابع - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گردآوری و تنظیم اطلاعات

۴۲- کدام موارد از ویژگی‌های منابع دست اول پژوهش علمی در تاریخ محسوب می‌شوند؟

(الف) در تمامی این نوع منابع، نویسندگان آن‌ها، خود ناظر رویدادها بوده‌اند.

(ب) تمامی آثار باستانی و تاریخی جزء این منابع هستند.

(ج) در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن نوشته شده‌اند.

(د) این منابع فقط شامل تمامی منابع مکتوب است.

(۲) الف - د

(۱) ب - ج

۴۳- توضیح کدام یک از گاه‌شماری‌ها به درستی بیان شده است؟

(۱) بابلی‌ها: براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شد.

(۲) مصری‌ها: هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند.

(۳) رومی‌ها: هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

(۴) میان‌رودان: سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

۴۴- کدام گاه‌شماری‌ها در دوره اشکانیان متداول بود؟

(الف) رومی

(ب) سلوکی

(ج) بابلی

(د) مصری

(ه) اوستایی

(۱) الف - ب - ه

(۲) ب - ج - د

(۳) ب - ج - ه

(۴) الف - ج - د

۴۵- یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای کدام است؟

(۱) غارها، گورستان‌ها و آرامگاه‌ها

(۲) نقاشی‌های روی دیوار غارها

(۳) اشیای داخل گورهای باستانی

(۴) سکونتگاه‌های روستایی و شهری باستانی

۴۶- در رابطه با باستان‌شناسی، کدام مورد دقیق‌تر بیان شده است؟

(۱) شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او ← تعریف باستان‌شناس

(۲) بررسی آثار باستانی و تاریخی به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته ← هدف علم باستان‌شناسی

(۳) کسی که به بررسی و تحلیل گذشته انسان و جامعه، به ویژه تغییرات فرهنگی آن‌ها در طول زمان براساس آثار باقی‌مانده از بشر می‌پردازد ←

تعریف علم باستان‌شناسی

(۴) کشف و معرفی بخش عمده‌ای از میراث فرهنگی بشر و مرمت و نگهداری این میراث گرانبها ← نقش باستان‌شناسی

۴۷- بیشتر سنگ‌نوشته‌ها، نقش‌برجسته‌ها و گوردخمه‌ها در کدام استان‌های ایران بر دیواره کوه‌ها و صخره‌ها نقش بسته‌اند؟

(۱) سیستان، کرمانشاه، فارس

(۲) همدان، کرمان، کرمانشاه

(۳) کرمانشاه، فارس، همدان

(۴) کرمان، سیستان، فارس

۴۸- کدام موارد زیر مربوط به مرحله «حفاری» از مراحل کار باستان‌شناسان است؟

(الف) رجوع به کتاب‌های تاریخی

(ب) نیازمند دانش و تجربه

(ج) استفاده از پهپاد و رادار

(د) مقایسه آثار و بناهای باستانی

(ه) ثبت تمامی مشخصات شیء تاریخی

(۱) ب = ه (۲) الف = د

(۳) ب = ج

(۴) د = ه

۴۹- در ارتباط با موزه‌های دنیا، جاهای خالی «الف»، «ب»، «ج» و «د» به ترتیب توسط کدام گزینه کامل می‌شود؟

بریتانیا	(ب)	لوور	(ج)
(د)	نیویورک	(الف)	روسیه

(۱) لندن = آرمیتاژ = متروپولیتن = پاریس

(۲) پاریس = متروپولیتن = آرمیتاژ = لندن

(۳) لندن = متروپولیتن = آرمیتاژ = سن پترزبورگ

(۴) پاریس = آرمیتاژ = متروپولیتن = لندن

۵۰- محققی به پژوهش درباره ارتباط باستان‌شناسی و تاریخ پرداخته است. کدام مورد از نتایج پژوهش او درست است؟

(۱) از یک سو، باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار و مکان‌های باستانی بهره می‌برند و از سوی دیگر، نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان منبع ارزشمندی برای تحقیقات باستان‌شناسی به شمار می‌رود.

(۲) مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به تحقیقات مورخان است. بنابراین اطلاعاتی که درباره زندگی انسان و جوامع دوران پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل تحقیقات علمی آن‌هاست.

(۳) باستان‌شناسی به مطالعه دوره‌های تاریخی کمک فراوان کرده است و منابع مکتوب برای شناخت کامل این دوره‌ها، مخصوصاً اوایل آن کافی است و بیشتر اطلاعات منابع مکتوب، مربوط به رویدادهای سیاسی و نظامی است.

(۴) کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی جوامع دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند.

جغرافیا

۵۱- در کدام عبارت، ارتباط میان علوم و فنون مختلف جغرافیایی با سایر علوم به درستی بیان شده است؟

(۱) آب و هواشناسی با هواشناسی - جغرافیای جمعیت با شهرسازی - جغرافیای خاکها با خاکشناسی

(۲) جغرافیای رفتاری و فرهنگی با انسان‌شناسی - کارتوگرافی با هندسه - ژئومورفولوژی با زمین‌شناسی

(۳) سنجش از دور با فناوری اطلاعات - جغرافیای شهری با معماری - جغرافیای نظامی با علوم نظامی

(۴) جغرافیای روستایی با مطالعات روستایی - جغرافیای آبها با زیست‌شناسی - روش‌های کمی در جغرافیا با آمار و فناوری اطلاعات

۵۲- «دو مفهوم اساسی دانش جغرافیا» و «عامل تغییر محیط طبیعی به محیط جغرافیایی» به ترتیب کدام است؟

(۱) زمان و پدیده‌های جغرافیایی - به کارگیری فناوری‌های جدید به وسیله انسان

(۲) مکان و روابط متقابل انسان با محیط - تأثیر پدیده‌های مختلف بر یکدیگر

(۳) زمان و پدیده‌های جغرافیایی - استفاده انسان از هوش و استعداد خود برای تغییر محیط

(۴) مکان و روابط متقابل انسان با محیط - دخالت کردن انسان در محیط برای رفع نیازهای خود

۵۳- کدام موارد زیر بیانگر عملکرد مثبت انسان در محیط جنگلی است؟

الف) توسعه منطقی گردشگری

ب) راهسازی

ج) تولید محصولات دارویی و خوراکی از جنگل‌ها

د) توسعه روستاها و ویلاسازی در جنگل

(۴) ب - د

(۳) الف - ج

(۲) ج - د

(۱) الف - ب

۵۴- در ارتباط با تصویر زیر، کدام مفهوم، بیشتر قابل برداشت است؟

(۱) تغییر محیط جغرافیایی به محیط طبیعی

(۲) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها

(۳) اثرگذاری و اثرپذیری پدیده‌های جغرافیایی از یکدیگر

(۴) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها

۵۵- در متن زیر، کدام سؤالات کلیدی در جغرافیا به ترتیب مشاهده می‌شود؟

«در فصل گرما، توفان‌های گرد و غبار در استان ایلام بر اثر تداوم خشکسالی رخ می‌دهد.»

(۲) چه چیز - چرا - چه موقع - چطور

(۱) چه چیز - چرا - چه کسانی - کجا

(۴) چه موقع - چه چیز - کجا - چرا

(۳) چه موقع - چه چیز - چرا - چطور

۵۶- روند مراحل پژوهش در جغرافیا، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) طرح سؤال و بیان مسئله ← جمع‌آوری اطلاعات ← تدوین فرضیه ← پردازش اطلاعات ← نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

(۲) تدوین فرضیه ← جمع‌آوری اطلاعات ← طرح سؤال و بیان مسئله ← ارائه پیشنهادها ← پردازش اطلاعات

(۳) طرح سؤال و بیان مسئله ← تدوین فرضیه ← جمع‌آوری اطلاعات ← پردازش اطلاعات ← نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

(۴) تدوین فرضیه ← طرح سؤال و بیان مسئله ← جمع‌آوری اطلاعات ← ارائه پیشنهادها ← پردازش اطلاعات

۵۷- کدام گزینه، جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در محیط جغرافیایی، اجزا و عوامل محیطی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند؛ به همین دلیل»

(۱) جغرافی‌دان‌ها راهکارهایی را پیشنهاد می‌دهند تا تعادل محیط در طولانی‌مدت حفظ شود.

(۲) جغرافی‌دانان از ابزارها و شیوه‌های یکسان و هماهنگی برای حل مسائل محیطی استفاده می‌کنند.

(۳) جغرافی‌دان‌ها روابط متقابل انسان و محیط را در زمان‌های خاصی بررسی می‌کنند.

(۴) جغرافی‌دانان با دید ترکیبی به مطالعه محیط می‌پردازند و به حل مسائل آن، اقدام می‌کنند.

۵۸- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام سؤال کلیدی در جغرافیا است؟

- بررسی سیر تکوین و تحول پدیده

- ماهیت هر پدیده یا مسئله

- روابط متقابل انسان و محیط

(۱) چه موقع - چرا - چه کسانی

(۲) چه موقع - چطور - چرا - چه چیز

۵۹- کدام یک از پرسش‌های زیر با رکن اساسی جغرافیا همخوانی بیشتری دارد؟

(۱) چه زمانی در کن و سولقان سیل و طوفان رخ داد؟

(۲) چرا خلیج فارس دارای اهمیت است؟

(۳) کدام مناطق ایران تحت تأثیر ریزگردها قرار دارند؟

(۴) زمینه‌های ایجاد بحران خشکسالی در کشور ما چیست؟

۶۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را نشان می‌دهد؟

الف) علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند.

ب) پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که نامحسوس و مشهود باشد، گفته می‌شود.

ج) شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا هم ممکن است؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

د) سؤال «چرا» در سؤالات کلیدی جغرافیا به علت وقوع پدیده‌ها می‌پردازد.

(۱) ص - غ - غ - ص

(۲) ص - غ - غ - ص

(۳) ص - غ - ص - غ

(۴) غ - غ - ص - ص

۶۱- به ترتیب کدام یک از گزینه‌های زیر به «تفاوت‌ها» و «اشتراکات» پیامدهای ارادی و غیرارادی کنش اشاره دارد؟

- (۱) پیامدهای ارادی کنش، خودشان کنش هستند اما پیامدهای غیرارادی به اراده افراد انسانی بستگی ندارند - پیامدهای ارادی و غیرارادی کنش، همانند خود کنش وابسته به اراده و آگاهی آدمی است.
- (۲) پیامدهای ارادی کنش، قطعی است و اگر فرد اراده کند، انجام می‌شود اما پیامدهای غیرارادی احتمالی است - آدمیان از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای ارادی و غیرارادی‌شان، خودداری می‌کنند.
- (۳) پیامدهای ارادی کنش به اراده افراد انسانی بستگی دارد اما پیامدهای غیرارادی را باید کنشگری انجام دهد - پیامدهای ارادی و غیرارادی ممکن است انجام شود و اگر افراد نخواهند، انجام نمی‌گیرد.
- (۴) پیامدهای ارادی کنش به اراده افراد انسانی وابسته است اما پیامدهای غیرارادی نتیجه طبیعی کنش می‌باشد - در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها انجام می‌دهند.

۶۲- عبارت‌ها و گزاره‌های «بر سر دوراهی انتخاب قرار گرفتن»، «ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد»، «استفاده

از دفترچه راهنمای یک کالای پیچیده» و «بوق زدن راننده با دیدن مسافر» به ترتیب بیانگر کدام ویژگی‌های کنش می‌باشد؟

- (۱) هدفدار بودن - ارادی بودن - هدفدار بودن - ارادی بودن
- (۲) ارادی بودن - ارادی بودن - آگاهانه بودن - معنادار بودن
- (۳) هدفدار بودن - آگاهانه بودن - آگاهانه بودن - هدفدار بودن
- (۴) ارادی بودن - آگاهانه بودن - هدفدار بودن - معنادار بودن

۶۳- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(الف) به کوچک‌ترین پدیده اجتماعی که سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن می‌باشند، چه می‌گویند؟

(ب) به چه دلیل، انسان‌ها از انجام برخی کنش‌ها خودداری می‌کنند؟

(ج) عبارت «وقتی راننده‌ای پشت چراغ قرمز می‌ایستد و مقرراتی را رعایت می‌کند که مورد قبول دیگران است» به کدام پدیده اشاره دارد؟

(د) پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید. این عبارت بیانگر کدام ویژگی کنش می‌باشد؟

- (۱) کنش اجتماعی - پیامدهای نامطلوب آن‌ها - کنش اجتماعی - هدفدار بودن کنش
- (۲) نهاد خانواده - پیامدهای نامطلوب آن‌ها - جامعه‌پذیری - آگاهانه بودن کنش
- (۳) کنش اجتماعی - پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها - جامعه‌پذیری - هدفدار بودن کنش
- (۴) نهاد خانواده - پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها - کنترل اجتماعی - آگاهانه بودن کنش

۶۴- اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ یک از، مانند عدالت و امنیت محقق نمی‌شوند و به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود

آورده‌اند، مستقل می‌شوند و و را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند و این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند

- (۱) ارزش‌های اجتماعی - پدیده‌های طبیعی - محدودیت‌ها - فرصت‌هایی - پدیده‌های طبیعی همانند پدیده‌های اجتماعی هستند.
- (۲) هنجارهای اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی - ارزش‌ها - هنجارهایی - پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق کرده‌اند.
- (۳) ارزش‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی - فرصت‌ها - محدودیت‌هایی - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.
- (۴) هنجارهای اجتماعی - پدیده‌های طبیعی - هنجارها - ارزش‌هایی - پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق کرده‌اند.

۶۵- کدام گزینه به ترتیب، در ارتباط با «ارزش اجتماعی» درست است ولی در ارتباط با «هنجار اجتماعی» درست نیست؟

- (۱) ارزش‌های اجتماعی از طریق هنجارهای اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند - هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند و اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد.
- (۲) ارزش‌هایی هم‌چون حجاب و فرزندآوری از جنس هدف و مقصود هستند - هنجارها پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.
- (۳) ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش جامعه هستند - هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.
- (۴) ارزش‌هایی هم‌چون نظم و عفت، وسیله و روش رسیدن به هنجارها هستند - هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

منطق

۴۱- هر کدام از جمله هر دو عدد ۲ از جهت تقابلی بودن در یک طبقه قرار می‌گیرد؟

- ۱) هر که با جمله و منتهی چنان شد - از بی تا یک به اوج منتهی
- ۲) رتبه تمام رتبه از منتهی تا یک نیست - منتهی را از اوج منتهی
- ۳) هر دو عدد یک از اوج منتهی - منتهی و رتبه منتهی را
- ۴) به منتهی چنان که از اوج منتهی و رتبه - منتهی را از اوج منتهی

۴۲- هر منتهی کدام از جمله منتهی منتهی به منتهی منتهی است؟

- ۱) منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۲) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۳) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۴) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)

۴۳- کدام عبارت با منتهی از جمله منتهی و منتهی منتهی است؟

- ۱) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۲) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۳) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۴) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)

۴۴- منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است؟

- ۱) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۲) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۳) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۴) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)

۴۵- هر منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است؟

- ۱) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۲) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۳) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۴) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)

۴۶- هر منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است؟

- ۱) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۲) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۳) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۴) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)

۴۷- کدام عبارت منتهی منتهی است؟

- ۱) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۲) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۳) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)
- ۴) منتهی منتهی منتهی منتهی است که از منتهی و منتهی منتهی است (منتهی)

۷۸- کدام عبارت درباره «مغالطه توسل به معنی ظاهری» قابل صدق نیست؟

(۱) استفاده نابه‌جا از دلالت مطابقی به جای دلالت تضمنی یا التزامی، منجر به خطایی می‌شود که در منطق به آن «مغالطه توسل به معنای ظاهری» می‌گویند.

(۲) از نظر منطق‌دانان معاصر، هرگاه ما به جای به کارگیری دلالت مطابقی، صرفاً به دلالت تضمنی و التزامی اکتفا کنیم، مرتکب این نوع از مغالطه شده‌ایم.

(۳) اگر کسی بگوید: «دست از سر من بردار!» و دیگری پاسخ دهد: «من که دستم روی سر تو نیست!»، مثال دقیقی از این نوع مغالطه به حساب می‌آید.

(۴) در این نوع مغالطه، گوینده معنای واقعی و عمیق یک سخن را نادیده می‌گیرد و صرفاً به معنای سطحی و تحت‌اللفظی آن سخن استناد می‌کند.

۷۹- در عبارت «پس فردا هم فروشگاه باز خواهد بود»، احتمال بروز چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

(۱) توسل به معنی ظاهری کلمات (۲) اشتراک لفظ (۳) نگارشی کلمات (۴) ابهام در مرجع ضمیر

۸۰- در کدام گزینه، نوع مغالطه‌ای که احتمال دارد رخ دهد، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) امروز در تمرینات، حسین به علی گفت که او بی‌نظیر است. (۲) زینب، انگشتر را به لیلیا داد، چون او آن را دوست داشت.

(۳) مدیران به کارمندان گفتند که آن‌ها باید بیشتر کار کنند. (۴) او چون عزم سفر کرد، اهل خانهاش به شدت گریستند.

آزمون شماره (۹)
جمعه
۱۴۰۴/۰۸/۰۹

دفترچه
شماره ۲

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه درسد را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴
پاسخنامه دهم انسانی
دوره دوم متوسطه

برای ورود به
مدرسه مجازی کاج
اسکن کنید.

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال از تا	مدت پاسخگویی
۱	ریاضیات	۱۰	۱	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۱۰	۲۱	۱۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۱	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	۱۰	۴۱	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیا	۱۰	۵۱	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی	۱۰	۶۱	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۱	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	علی عرب	ندا فرهختی - مینا نظری - زهرا ساسانی محدثه کارگرفرد - مهدی وارسته
اقتصاد	احمد منصوری	مریم پارسائیان
علوم و فنون ادبی	حسین حسینی بیدختی	فتح اله نالشی - سکینه کنفی
عربی	شاهو مرادیان	عاطفه دستخوش
تاریخ	آزاده میرزایی	مریم پارسائیان
جغرافیا	الهام میرزایی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
منطق	حیدر جلالی	

آماده‌سازی آزمون	
مدیریت آزمون:	ابوالفضل مزرعتی
بازبینی و نظارت نهایی:	سارا نظری
برنامه‌ریزی و هماهنگی:	سارا نظری
بازبینی دفترچه:	بهاره سلیمی
ویراستاران فنی:	ساناز فلاحی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - فاطمه عبدالله‌خانی
صفحه‌آرا:	فرهاد عبدی
طراح شکل:	آرزو گلفر
حروف‌نگاران:	ربابه الطافی - مهناز کاظمی - سحر فاضلی - حدیث فیض‌الهی - مریم قلی‌پور - فاطمه میرزایی

۵ ابتدا معادله را به صورت استاندارد درمی آوریم:

$$x^2 + (3m - 12)x - 4 = 0$$

برای این که معادله دو ریشه قرینه داشته باشد، باید ضریب x صفر باشد:

$$3m - 12 = 0 \Rightarrow m = 4 \xrightarrow{\text{جای گذاری در معادله}} x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x = \pm 2$$

دورنگامه

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ اگر $b = 0$ و a و c دو مقدار غیر صفر ناهم علامت باشند، معادله دارای دو ریشه قرینه می باشد.

۶ ۲

$$4(x-1)^2 = 9 \Rightarrow (x-1)^2 = \frac{9}{4}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x-1 = \frac{3}{2} \Rightarrow x_1 = \frac{3}{2} + 1 = \frac{5}{2} \\ x-1 = -\frac{3}{2} \Rightarrow x_2 = -\frac{3}{2} + 1 = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

$$|x_1 - x_2| = \left| \frac{5}{2} - \left(-\frac{1}{2}\right) \right| = \frac{6}{2} = 3$$

دورنگامه

در روش مربع کردن برای حل معادله درجه دوم ابتدا آن را به صورت $(x-\alpha)^2 = \beta^2$ درمی آوریم، سپس از طرفین معادله جذر می گیریم. جواب های معادله از ساده کردن معادلات $x-\alpha = \pm\beta$ به دست می آید. برای تبدیل سمت مجهول به مربع کامل به شرط آن که ضریب x برابر با ۱ باشد، مجذور نصف ضریب x را به طرفین تساوی اضافه می کنیم. در این صورت طرف مجهول به صورت $(x-\alpha)^2$ در می آید و اگر طرف معلوم عددی نامنفی باشد آن را به صورت β^2 می نویسیم. توجه کنید اگر طرف معلوم عددی منفی باشد، معادله جواب ندارد.

۷ ۳

$$x^4 - 5x^2 + 4 = 0 \xrightarrow{\text{اتحاد جمله مشترک}} (x^2 - 1)(x^2 - 4) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x^2 - 1 = 0 \Rightarrow x = 1 \checkmark, x = -1 \times \\ x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x = 2 \checkmark, x = -2 \times \end{cases}$$

پس معادله دارای دو ریشه طبیعی می باشد.

دورنگامه

برای حل معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ می توان در صورت امکان آن را با اتحاد یک جمله مشترک به عامل های $(x-\alpha)(x-\beta) = 0$ تجزیه کرد.

۸ معادله درجه دومی که ریشه های آن $2 \pm \sqrt{3}$ است، به صورت زیر

$$(x-2-\sqrt{3})(x-2+\sqrt{3}) = 0$$

می باشد:

$$\Rightarrow x^2 - (2+\sqrt{3}+2-\sqrt{3})x + \underbrace{(2+\sqrt{3})(2-\sqrt{3})}_{2^2 - (\sqrt{3})^2} = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x + 1 = 0$$

دورنگامه

معادله درجه دومی که ریشه های آن α و β می باشد را می توان به صورت $(x-\alpha)(x-\beta) = 0$ نوشت که بعد از باز شدن به $x^2 - (\alpha+\beta)x + \alpha\beta = 0$ تبدیل می شود.

ریاضیات

۱ عدد را x در نظر می گیریم، طبق مسئله داریم:

$$\frac{5}{12}x - 7 = \frac{56}{20} \left(\frac{1}{3}x \right) \Rightarrow \frac{5}{12}x - \frac{11}{60}x = 7 \Rightarrow \frac{25-11}{60}x = 7$$

$$\Rightarrow 14x = 60 \times 7 \Rightarrow x = \frac{60 \times 7}{14} \Rightarrow x = 30$$

دورنگامه

در حل معادلات درجه اول ابتدا مجهولات و معلومات معادله را از هم جدا و بعد از ساده کردن طرفین معادله آن را به شکل $Ax = B$ می نویسیم، سپس طرف معلوم را بر ضریب مجهول تقسیم می کنیم تا جواب معادله به صورت $x = \frac{B}{A}$ به دست آید.

۲ ابتدا معلوم و مجهول معادله را جدا کرده، سپس طرفین معادله را

ساده می کنیم. داریم:

$$(m^2 - 1)x = m^2 + m - 2 \Rightarrow \begin{cases} m^2 - 1 = 0 \Rightarrow m = \pm 1 \\ m^2 + m - 2 \neq 0 \Rightarrow m \neq -2 \text{ یا } m \neq 1 \end{cases}$$

ضریب x فقط با مقدار $m = -1$ به تنهایی صفر می شود.

دورنگامه

در معادله درجه اول $Ax = B$:

۱ اگر $A = B = 0$ ، آن گاه معادله مبهم است. (بی شمار جواب دارد).

۲ اگر $A = 0$ و $B \neq 0$ معادله جواب ندارد.

۳ اگر $A \neq 0$ باشد، آن گاه معادله یک جواب منحصر به فرد دارد.

۳ ۱

$$(2x+1)^2 - (x-2)^2 = x(3x+1) + 11$$

$$\Rightarrow 4x^2 + 4x + 1 - x^2 + 4x - 4 = 3x^2 + x + 11$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 8x - 3 = 3x^2 + x + 11 \Rightarrow 7x = 14 \Rightarrow x = \frac{14}{7} = 2$$

دورنگامه

در اتحاد مربع دوجمله ای داریم:

$$(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2 \text{ و } (a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$$

در حل معادلات درجه اول، ابتدا معادله را به شکل $Ax = B$ درمی آوریم، سپس طرف معلوم را بر ضریب مجهول تقسیم می کنیم تا جواب معادله به دست آید، یعنی جواب معادله از رابطه $x = \frac{B}{A}$ به دست می آید.

۲

$$a^2 - a = 0 \Rightarrow a(a-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 0 \\ a = 1 \end{cases}$$

$$a^2 - 1 = 0 \Rightarrow a^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ a = -1 \end{cases}$$

ریشه مشترک $a = 1$ است.

دورنگامه

۴ $ax^2 + bx + c = 0$ دارای دو ریشه صفر است، هرگاه $b = c = 0$.

۱۲ الف) پاسخ به پرسش «مالک محصول نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟» تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را مشخص می‌کند. ب) در کسب و کارهای شخصی، صاحب کار تنها ملزم به پرداخت یک بار مالیات (مالیات بر درآمد) هستند.

دورنگامه

نکته: اگر بخواهیم به صورت کلی، تفاوت مفهومی شکل‌های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید به این پرسش پاسخ بدهیم که «مالک محصول یا کالای نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک یا چند نفر هستند و چگونه درآمد و سود تقسیم می‌شود؟» این سؤال‌ها و پاسخ آن‌ها، بیانگر مفهوم «سازمان تولید» است.

۱۳ تعاونی: توزیع سود به نسبت سرمایه هر عضو مؤسسات غیرانتفاعی: با هدفی غیرتجاری (غیرسودآور) شکل گرفته‌اند.

دورنگامه

تعاونی

سومین نوع از انواع کسب و کار، تعاونی‌ها هستند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده با هدف بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی، منفعت خود را به بالاترین درجه (پیشینه) می‌رسانند.

هدف از تشکیل تعاونی: تأمین نیازمندی‌های اعضا و بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها، بهره‌مندی از مزایای فعالیت اقتصادی با مقیاس بزرگ تعاونی: نحوه اداره هر فرد یک رأی دارد، صرف‌نظر از میزان سرمایه نحوه توزیع سود: توزیع سود احتمالی به نسبت سرمایه هر عضو

مثال: تعاونی کشاورزی را عده‌ای از کشاورزان تشکیل می‌دهند تا برای تهیه بذر مرغوب، سم، کود، بازاریابی، تبلیغات جمعی و زنجیره توزیع به آن‌ها کمک کند.

۱۴ مالکیت کامل سود: مزایای کسب و کار شخصی

امکان افزایش سرمایه: مزایای کسب و کار شرکتی
تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام: معایب کسب و کار شرکتی

دورنگامه

مزایا و معایب یک شرکت

مزایای ایجاد شرکت (سهامی)	معایب ایجاد شرکت (سهامی)
مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)	هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)	تأخیر در تصمیم‌گیری
امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)	پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی
تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه)	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
	قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

۹ ریشه معادله در خود معادله صدق می‌کند، بنابراین:

$$2x^2 - 8x + a + 5 = 0 \rightarrow x = 0 \rightarrow a + 5 = 0 \Rightarrow a = -5$$

پس داریم:

$$2x^2 - 8x = 0 \Rightarrow 2x(x - 4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 4 \Rightarrow b = 4 \end{cases}$$

$$a + b = -5 + 4 = -1$$

دورنگامه

در معادله $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر $c = 0$ باشد، آن‌گاه معادله دارای یک ریشه صفر و یک ریشه دیگر به صورت زیر می‌باشد.

$$ax^2 + bx = 0 \Rightarrow x(ax + b) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = -\frac{b}{a} \end{cases}$$

۱۰ ۲

$$2x(x - 1) = 6 \Rightarrow x(x - 1) = 3 \Rightarrow x^2 - x = 3$$

$$+ \left(-\frac{1}{2}\right)^2 \rightarrow x^2 - x + \frac{1}{4} = 3 + \frac{1}{4} \Rightarrow \left(x - \frac{1}{2}\right)^2 = \frac{13}{4} \Rightarrow \begin{cases} m = \frac{1}{2} \\ n = \frac{13}{4} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{n}{m} = \frac{\frac{13}{4}}{\frac{1}{2}} = \frac{13}{2} = 6.5$$

دورنگامه

در حل معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ به روش مربع کامل کردن، ابتدا طرفین را بر ضریب x^2 تقسیم می‌کنیم، سپس معلوم و مجهول را جدا کرده و با اضافه کردن مجذور نصف ضریب x به طرفین تساوی، طرف مجهولات را مربع کامل کرده و طرف معلوم را ساده می‌کنیم، سپس از طرفین جذر می‌گیریم.

اقتصاد

۱۱ الف)

کل محصول $\times$ قیمت = درآمد

$$550,000 \times 300,000 = 165,000,000,000 \text{ تومان}$$

$$\begin{cases} 1 \rightarrow \text{تومان } 25,000,000 \times 12 = 300,000,000 \text{ اجاره} \\ 2 \rightarrow \text{تومان } 10,000,000 \times 12 \times 30 = 3,600,000,000 \text{ حقوق} \\ 3 \rightarrow \text{تومان } \frac{20}{100} \times 4,500,000,000 = 900,000,000 \text{ تعمیر} \\ 4 \rightarrow \text{تومان } 4,500,000,000 \text{ مواد اولیه} \end{cases}$$

$$\text{جمع هزینه‌ها: } 300,000,000 + 3,600,000,000 + 900,000,000$$

$$+ 4,500,000,000 = 9,300,000,000 \text{ تومان}$$

هزینه - درآمد = سود (زیان)

$$165,000,000,000 - 9,300,000,000 = 155,700,000,000 \text{ (سود) تومان}$$

ب) برای محاسبه درصد مالکیت سهامدار باید تعداد سهم سهامدار را بر تعداد کل ورقه‌های سهم شرکت تقسیم کرده و در صد ضرب کنیم:

$$\frac{\text{تعداد سهم سرمایه‌گذار}}{\text{تعداد کل ورقه‌های سهم}} = \frac{2400}{120,000} \times 100 = 2\%$$

دوستنامه

یک کارآفرین ویژگی‌هایی دارد:

- بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارد.
- شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارد.
- ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کاری سودآور تبدیل می‌کند.
- توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کار دارد.
- مهارت ابتکار عمل دارد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف کنار هم کالا یا خدماتی را تولید کند.
- آگاهی و دانش زیاد برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره:

موقعیت شرکت
پیشنهاد محصول
قیمت‌گذاری
تبلیغات
استخدام نیروی کار

۱۸ الف) اگر ارزش کل سهام‌های خریداری‌شده را بر قیمت هر سهم تقسیم کنیم، تعداد سهام خریداری‌شده به دست می‌آید:

$$\frac{900,000}{150} = 6000 \text{ سهم برگه سهم}$$

ب) برای محاسبه درصد مالکیت سهامدار باید تعداد کل سهام سهامدار را بر تعداد کل سهام‌ها تقسیم کرده و در عدد صد ضرب کنیم:

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهام سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام}} = \text{درصد مالکیت سهامدار}$$

$$\frac{6000}{250,000} = 0.024 \times 100 = 2.4\%$$

دوستنامه

نکته: فرمول‌های مهم مسائل سهام:

ارزش هر برگه سهم $\times$ تعداد کل سهام شرکت = ارزش کل سرمایه شرکت

$$\text{قیمت کل سهام خریداری‌شده} = \frac{\text{ارزش هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری‌شده}}$$

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهام سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام}} = \text{درصد مالکیت سهامدار}$$

۱۹ الف) مهم‌ترین انگیزه کارآفرینان برای شروع یک فعالیت اقتصادی، احتمال موفقیت و سودآوری است.

ب) اساسنامه شرکت باید بیان کند که شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است، سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود، چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند و چگونه سود و زیان تقسیم می‌شود، سهامداران چه حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند؛ شرکت چگونه منحل می‌شود و ...

دوستنامه

نکته: اساسنامه شرکت، سند تأسیس شرکت است؛ یعنی هر شرکتی که می‌خواهد ثبت شود، باید اساسنامه خود را تنظیم کند.

مزایا و معایب کسب و کار شخصی

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی
راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک	بار سنگین مسئولیت (همه‌چیز به شما برمی‌گردد، حتی در ناخوشی و سفر)
آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری (تصمیم‌گیری در مورد بازاریابی، تغییر شرایط بازار و ...)	مشکل تأمین مالی (پس‌انداز شخصی و قرض از دوستان و خانواده)
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
منافع مالیاتی (فقط یک بار مالیات بر درآمد می‌دهید.)	

۱۵ الف) برای به دست آوردن میزان درآمد، قیمت هر کالا را باید در تعداد کالای به فروش رفته ضرب کنیم و نه در تعداد کالای تولیدشده:

$$\text{قیمت هر واحد} \times \text{کل محصول (به فروش رفته)} = \text{درآمد}$$

$$\text{تومان } 3,220,000 = 9200 \times 350$$

ب) با کم کردن سود از درآمد، هزینه تولید به دست می‌آید:

$$\text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{سود (یا زیان)}$$

$$\text{تومان } 1,570,000 = 3,220,000 - 1,650,000$$

ج) برای به دست آوردن قیمت تمام‌شده تولید هر واحد کالا باید کل هزینه را بر تعداد کل کالاهای تولیدشده تقسیم کنیم:

$$\frac{\text{کل هزینه‌های تولید}}{\text{کل کالای تولیدشده}} = \text{قیمت تمام‌شده (هزینه تولید) هر واحد کالا}$$

$$\text{تومان } 157 = \frac{1,570,000}{10,000}$$

۱۶ شما ممکن است بتوانید با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، با صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت و پاش‌ها، هزینه تولید را بدون این‌که از میزان تولید کم کنید، کاهش دهید. از سوی دیگر می‌توانید برای محصولات خود، بازار خوبی فراهم کنید و کالاهایتان را با قیمت مناسب بفروشید.

دوستنامه

راهکارهای دوری از زیان

تولیدکنندگان تلاش می‌کنند از وضعیت زیان دوری کنند. آن‌ها برای این کار می‌توانند اقدامات زیر را انجام دهند:

- ۱ کاهش هزینه‌ها (بدون این‌که از میزان تولید کم شود): صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری از طریق:
 - پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، صرفه‌جویی در مواد اولیه، صرفه‌جویی در مصرف انرژی، جلوگیری از ریخت و پاش. هزینه ↓ زیان ↓
- ۲ افزایش درآمد: برای محصولات بازار مناسب فراهم کند. کالا را با قیمت مناسب بفروشد. درآمد ↑ زیان ↓

۱۷ هنگامی یک کارآفرین، مهارت ابتکار عمل دارد که ۱- بتواند عوامل مختلف را کنار هم جمع و مدیریت کند. ۲- در شرایط بحرانی، تصمیم درستی بگیرد.

۲۳ بررسی سایر گزینه‌ها: ۳

- (۱) به کارگیری «شهد» در معنی «عسل»
 (۲) جمع کلمه «موش» با نشانه «ان»
 (۴) کاربرد «را» به معنی «برای»

دروستگاه

۱	نشانه مفعول: کمان به زه را به بازو فکند
۲	حرف اضافه: در معنی «به - با - برای - از - در - ...» به کار می‌رود.
انواع «را»	هدیه‌ها می‌داد هر درویش را؛ به هر درویش هدیه‌ها می‌داد. فک اضافه: یکی از دوستان مخلص را مگر آواز من رسید
۳	به گوش مگر آواز من به گوش یکی از دوستان مخلص رسید.

۲۴ شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از «زبان» کمک می‌گیرد.

دروستگاه

سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی:

- اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر، عاطفه است.
- شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد.
- وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.
- وزن در شعر، پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل است.
- بدون وزن، در شعر کم‌تر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- علت بیشتر خوانده شدن شعر از نثر، شوق به زمزمه و آوازخوانی است.
- وزن در شعر، جنبه تزیینی ندارد و جزء طبیعت شعر است.
- بیشتر کتاب‌های مقدس نیز از کشش و جاذبه آهنگ و کلام موزون، بهره گرفته‌اند.

وزن

- وزن، ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود.
- وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را درمی‌یابد، وجود ندارد.
- وسیله ادراک وزن، حواس ما است.
- تشبیه وزن به چرخه که می‌گردد.

چرخه که می‌گردد، حرکتی مداوم دارد، اما وزن ندارد. حال اگر نشانه‌ای در یک نقطه چرخ باشد که هنگام حرکت آن دیده شود، از دیدن بازگشت‌های پیاپی آن، ادراک وزن حاصل می‌شود.

- تشبیه وزن به گردش چرخ‌های دوچرخه:

گردش چرخ‌های دوچرخه هیچ نوع وزنی ندارد؛ اما از توجه به حرکت پای دوچرخه‌سوار و بازگشت متوالی آن به نقطه پایین، وزنی ادراک می‌کنیم.

لمن

توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود. تشخیص لحن مناسب هر متن، خواندن را دلنشین‌تر و درک محتوا را آسان‌تر می‌سازد.

۲۵

آهنگ و موسیقی این بیت در هر نیم‌مصراع با درنگی همراه است و گام‌های آوایی آن کوتاه است.
 ابیات دیگر فاقد درنگ میان مصراع هستند.

۲۶

۱- فضای این بیت «تعلیمی» است. شاعر قصد پند و اندرز دارد.
 فضای ابیات در گزینه‌های دیگر «غنائی» است و ابیات سرشار از احساس و عاطفه هستند.

۲۰ الف) کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات

جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند. کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند. آن‌ها شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند. آن‌ها ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کنند.

ب) بیشتر کسب و کارهای شخصی، کوچک مقیاس‌اند و در همه نوع فعالیتی حضور دارند.

دروستگاه

نکته: کارآفرینان با کار و تلاش خود، از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان هم آسان نیست؛ چرا که بسیاری از کسب و کارهای نوپا، عمر کوتاهی دارند.

کسب و کار شخصی

اولین نوع از کسب و کارها، کسب و کار شخصی است. کسب و کار شخصی متعلق به یک نفر است، یعنی مالکیت محصول نهایی و سود و زیان تماماً برای یک نفر است و میان افراد تقسیم نمی‌شود. بیشتر آن‌ها کوچک‌مقیاس هستند و در همه نوع فعالیتی حضور دارند، از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات.

تذکره: بسیاری از کسب و کارها در ایران شخصی‌اند.

نمونه کسب و کارهای شخصی:

تعمیرکاران خودرو	- مشاغل خویش‌فرمایی
تعمیرکاران لوازم خانگی	
بنگاه‌های معاملات ملکی	
خرده‌فروشان	
کشاورزان	- در زمینه‌های تخصصی
صنعتگران خرد	
هنرمندان	
پزشکی	
دندان پزشکی	وکالت
حسابداری	

علوم و فنون ادبی

۲۱ بررسی سایر گزینه‌ها: ۲

- (۱) «بنگریستن» که امروزه به صورت «نگاه کردن یا نگریستن» به کار می‌رود.
 (۳) «أشتر» که امروزه به صورت «شتر» به کار می‌رود.
 (۴) «شاخ» که امروزه به صورت «شاخه» به کار می‌رود.

دروستگاه

• برخی واژه‌های دیگر از این نوع:

نتوان دانست - شهد به جای عسل - نه اندیشید - زنبورخانه - موشان (جمع بستن موش با «ان»)

۲۲

گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) به «هوشیاری و پرهیز از خوشی‌های زودگذر» اشاره دارند.

مفهوم بیت گزینه (۱): انسان با تجربه آگاه و بیدار است.

دروستگاه

نکته‌های قلمرو فکری حکایت کلیله و دمنه:

- ۱ شریف بودن انسان در میان مخلوقات
- ۲ گرانبها بودن لحظات عمر
- ۳ هوشیاری و پرهیز از خوشی‌های زودگذر

۳۳ / ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

گأَن: گویی (رد گزینه‌های (۲) و (۴))

فیهالہ البالغ: نور کاملش، ترکیب وصفی - اضافی است. [رد سایر گزینه‌ها]

یزین: می‌آید، تزیین می‌کند، فعل مضارع است. [رد سایر گزینه‌ها]

فلانة اللیل: تاریکی شب، ترکیب اضافی است. [رد گزینه (۲)]

فلاهی: ایاسی‌ها، جمع است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

نویس: «غأَن» گویی، انگار» را با «کأن» که فعل کمکی سازنده ماضی استعمراری است، اشتباه نگیرید.

۳۴ / ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) العداوة: دشمنی

(۳) قُلْ غن: بگو گیت که / اناؤها: میوه‌هایشان

(۴) «كُنْتُ» نوشت: «سبعا» «مفرد مؤنث غایب» است. / ترجمه درست: «دوستم منی زما را با استفاده از اینفوت نوشت»

تجزیه و تحلیل

تشخیص درست صیغه افعال به ما در ترجمه درست فعل‌ها کمک می‌کند.

فعل	صیغه	تشخیص آخر	مضارع	ترجمه
كُنْتُ	مفرد مؤنث غایب	ت	نوشت	نوشت
كُنْتُ	مفرد مذکر مخاطب	ت	نوشتی	نوشتی
كُنْتُ	مفرد مؤنث مخاطب	ت	نوشتی	نوشتی
كُنْتُ	مستکمل و حده	ت	نوشتی	نوشتی

۳۵ / ۲ ترجمه و بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: به آن چه گفته است، نگاه کن و به آن که گفته است، نگاه نکن. / باطل را از اهل حق بگو.

مفهوم: هر دو عبارت یک مفهوم را بیان می‌کنند و آن اصیبت دالین به سخن است به ترجمه آن.

(۲) ترجمه: هر کس دشمنی گشت (نگارده) زبان درو گزده (می‌گفت).

مفهوم: جمله عربی عاقبت بدی کردن را بدی بدین می‌داند اما بیت فارسی به ایهام دالین نیکی حتی در برابر بدی‌ها اشاره دارد.

(۳) ترجمه: چرا می‌گویند آن چه را که انجام نمی‌دهند؟

مفهوم: هر دو عبارت به اصیبت افعال بیش از گفتار اشاره دارند.

(۴) ترجمه: کج‌خوشی بود می‌سازد و زبانی‌اش (بهرخوشی) گشوده است. / چسبنا سخنی که بولایت مشکلات می‌آورد.

مفهوم: هر دو عبارت فرجام بد سخنی گفتن را بیان می‌کنند.

تجزیه و تحلیل

برای تشخیص درست مفهوم هر عبارت، نخست باید آن را درست ترجمه کرد. معنی شعرها، ضرب‌المثل‌ها و عبارات مشهور فارسی و عربی در این‌گونه استنتاج کمک‌کننده خواهد بود.

۳۶ / ۴ ترجمه عبارت انگار زبانی خورشید همه جهان را نورانی می‌کند. (تأثیرت کلمه مناسب القصيدة فیروز)

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) خواهم کوچکم بپارم زما را پوشید و به جشن رفتن

(۲) هر سیه در آسمان پدیدار شد، پس دران خواهد فرها

(۳) مرد پس از تعلل عاقبتش در بیمارستان بستری شد

تجزیه و تحلیل

ترجمه دقیق اسبها و فعل‌ها را برای پیدا کردن کلمه مناسب برای جای خالی مد نظر قرار دهید.

۳۷ / ۲ شاعر بیت گزینه (۳) را با وزن و آهنگی درآمیخته است که به

اسانی حالت شادی و نشاط درونی او به خواننده منتقل می‌شود.

در ابیات دیگر موسیقی آرام و یکنواخت است.

۳۸ / ۱ آرایه مراعات نظیر در سایر گزینه‌ها:

(۲) لاله، چمن، گل

(۳) چشم، آبرو - تیر، کمان

(۴) گوی - میدان - جولان

۳۹ / ۴ نتیجه‌گیری شاعر حاکی از ارزش و جایگاه دل در وجود انسان است.

عطار می‌گوید همه چیز وجود ما دل است و گران‌بایی دل به سبب این است که خانه و جایگاه خداوند است. در گزینه (۴) نیز به ارزش دل اشاره شده است.

۴۰ / ۲ مفهوم مشترک بیت صورت پرستی و گزینه (۳): این است که

«تواضع و فروتنی سبب عزت و بزرگی انسان می‌شوند».

بررسی مفهوم سایر ابیات:

(۱) عاشق طالب دیندار بار است.

(۳) عاشق خواهان رساندن خبر عاشقی خود به بار است.

(۴) سرزنش نخل و حسادت

زبان عربی (اختصاصی)

گزینه صحیح را در ترجمه یا مفهوم یا واژگان مشخص کن (۳۶ - ۴۰).

۴۱ / ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

انظر: نگاه کن [رد گزینه (۲)]

تعبیر: چشمان، جمع مکسر است. [رد گزینه (۳)]

شوق آشپزی: خواهی دید، فعل آینده است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

قوله رقة الفتوة: قدرت التوبخند (پروگارت (پروگارت خود) «التوبخند»

صفت برای «فتوة» است. [رد سایر گزینه‌ها]

جملته: آفرینش، غمیر «نه» باید ترجمه شود. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

تجزیه و تحلیل

در ترکیب‌های وصفی - اضافی، اسم اول هم مضارع و هم موصوف است. دقت کنید که در عربی ابتدا مضارع می‌آید و سپس صفت و آیین درست بر عکس فارسی است یعنی در فارسی ابتدا صفت و سپس مضارع می‌آید.

مثال:

نقده	الفتوة	المكسورة
مضارع و موصوف	مضارع	صفت

ترجمه: پنداره شکسته‌شده کلانی

۴۲ / ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

أخذوا من: یکی از دران، «أخذوا» واحد، یک‌دگر [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

مثال: پرسید، ماضی ساده است. [رد گزینه (۳)]

موقفاً: کارمندی [رد گزینه (۴)]

كان يمشي: راه می‌رفت، حرکت می‌کرد، ماضی استمراری است. [رد سایر گزینه‌ها]

المناطق الخصبة: مناطق زراعت و کشت و فصلی است. [رد گزینه (۳)]

تجزیه و تحلیل

معادل ماضی استمراری در عربی به این صورت است: كان + مضارع

در فارسی ماضی استمراری به این شکل ساخته می‌شود: می + بن ماضی + ضمه

مثال: كان يمشي: می‌رفت

۲۵ ۳ اشیایی که از داخل گورهای باستانی به دست آمده‌اند و در موزه‌های جهان به نمایش گذاشته شده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) غارها، گورستان‌ها، آرامگاه‌ها از جمله مکان‌های باستانی مورد توجه و علاقه باستان‌شناسان هستند.

(۲) نقاشی‌ها و اشیای کشف‌شده از غارها منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ به شمار می‌روند.

(۴) مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر وسعت متفاوت‌اند. برخی از آن‌ها سکونتگاه روستایی یا شهری هستند که چند هکتار وسعت دارند.

درسنامه

نکته: از جمله سکونتگاه‌های روستایی و شهری باستانی، شهر سوخته در ایران و شهر پمپئی در ایتالیا هستند.

۴۶ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هدف علم باستان‌شناسی

(۲) تعریف علم باستان‌شناسی

(۳) تعریف باستان‌شناس

۲۷ ۳ در گوشه و کنار ایران به ویژه در فارس، همدان و کرمانشاه، سنگ‌نوشته‌ها، نقش‌برجسته‌ها و گوردخمه‌های متعددی بر دیواره کوه‌ها و صخره‌ها نقش بسته‌اند.

۴۸ ۱ بررسی عبارت‌ها:

الف و ج) مرحله شناسایی و کشف

ب و ه) مرحله حفاری

د) مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات

درسنامه

مراحل کار باستان‌شناسان

۱ شناسایی و کشف: شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی

۲ حفاری: برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند.

۳ استخراج و تنظیم اطلاعات: باستان‌شناسان، آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به کار رفته در آن‌ها و نیز کاربردهایشان بررسی می‌کنند.

۴۹ ۲ لور ← پاریس

نیویورک ← متروپولیتن

سن‌پترزبورگ روسیه ← آرمیتاژ

بریتانیا ← لندن

درسنامه

نکته: موزه‌ها مهم‌ترین مکان گردآوری، نگهداری، مرمت، مطالعه و نمایش آثار باستانی هستند.

توجه: موزه ایران باستان از جمله بزرگ‌ترین موزه‌های ایران است که آثار باستانی ارزشمندی در آن حفظ و به نمایش گذاشته شده است.

درسنامه

مراحل پژوهش در تاریخ

۱ انتخاب موضوع

۲ تدوین پرسش‌های تحقیق

۳ شناسایی منابع

۴ گردآوری و تنظیم اطلاعات

۵ تحلیل و تفسیر اطلاعات

۶ گزارش یافته‌های پژوهش

۴۲ ۱ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) نویسندگان این نوع منابع، خود ناظر رویدادها بوده‌اند یا شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند.

د) علاوه بر منابع مکتوب، تمامی آثار باستانی و تاریخی، منبع دست اول محسوب می‌شوند.

درسنامه

منابع پژوهش علمی در تاریخ

♦ منابع دست اول (اصلی): منابع مکتوبی که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن نوشته شده‌اند و تمامی آثار باستانی و تاریخی شامل بناها، ابزارها، اشیاء، سنگ‌نگاره‌ها و سنگ‌نوشته‌ها، سکه‌ها و ...

♦ منابع دست دوم (فرعی): همه تحقیقات و آثاری که بر پایه منابع دست اول پدید آمده‌اند.

۴۳ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گاه‌شماری رومی‌ها

(۳) گاه‌شماری بابلی‌ها

(۴) گاه‌شماری مصری‌ها و گاه‌شماری اوستایی

درسنامه

نکته: مردمان بین‌النهرین (میان‌رودان) و مصریان باستان در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند.

گاه‌شماری‌های جهان

بابلی‌ها ← رواج گاه‌شماری خورشیدی - قمری

مصریان ← گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظم

رومیان ← نداشتن گاه‌شماری دقیق در آغاز

کشورهای اسلامی ← رواج گاه‌شماری هجری قمری

گاه‌شماری‌های ایران

هخامنشیان ← رواج گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی

اشکانیان ← متداول بودن گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی

ساسانیان ← گاه‌شماری اوستایی

ایران دوران اسلامی ← رواج گاه‌شماری‌های هجری قمری، یزدگردی،

جلالی، دوازده حیوانی و هجری خورشیدی

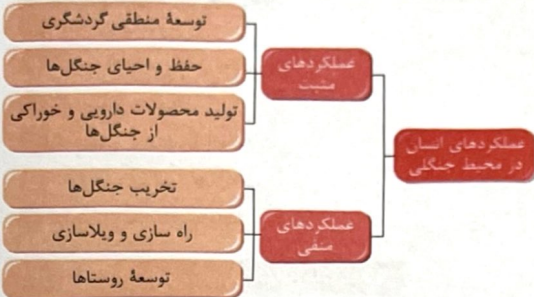
از سال ۱۳۰۴ ش. ← رسمیت یافتن گاه‌شماری هجری خورشیدی

۴۴ ۳ در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

درسنامه

توجه: گاه‌شماری بابلی هم در دوره اشکانیان و هم در دوره هخامنشیان رواج داشته است.

۵۳ ۳ موارد «الف» و «ج» از عملکردهای مثبت انسان در محیط جنگلی و موارد «ب» و «د» از عملکردهای منفی انسان در محیط جنگلی است.

۵۴ ۲ تصویر داده شده به یکی از عملکردهای انسان در ارتباط با محیط

طبیعی اشاره دارد: درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها
این تصویر به برداشت چای از مزارع گیلان اشاره دارد که مردم برای رفع نیاز خود، چای را برداشت می‌کنند و یک عملکرد مثبت انسان را نشان می‌دهد.

دورنگانه

عملکردهای انسان در ارتباط با محیط طبیعی

- درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها: عملکرد مثبت
- نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها: عملکرد منفی

۵۵ ۴

در فصل گرما، توفان‌های گرد و غبار در استان ایلام بر اثر تداوم خشکسالی رخ می‌دهد.

چه موقع چه چیز کجا چرا

۵۶ ۳ روند مراحل پژوهش در جغرافیا:

طرح سؤال و بیان مسئله ← تدوین فرضیه ← جمع‌آوری اطلاعات ← پردازش اطلاعات ← نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

۵۷ ۴ در محیط جغرافیایی، اجزا و عوامل محیطی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند؛ به همین دلیل جغرافی‌دان‌ها با دید ترکیبی به مطالعه محیط می‌پردازند و به حل مسائل آن، اقدام می‌کنند.

دورنگانه

نکته: دید ترکیبی یعنی مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

۵۸ ۲

سؤال «چطور» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

سؤال «چه چیز» بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.

سؤال «چه کسی» یا «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

دورنگانه

سؤالات کلیدی در جغرافیا

سؤال کجا ← مکان وقوع پدیده

سؤال چه چیز ← ماهیت هر پدیده یا مسئله

سؤال چرا ← علت وقوع پدیده

سؤال چه موقع ← روند زمانی موضوعات

سؤال چه کسی یا چه کسانی ← روابط متقابل انسان و محیط

سؤال چطور ← بررسی سیر تکوین و تحول پدیده

۵۰ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از سوی دیگر، نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان، منبع ارزشمندی برای تحقیقات مورخان به شمار می‌رود.

(۲) مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است.

(۳) منابع مکتوب برای شناخت کامل این دوره‌ها، مخصوصاً اوایل آن کافی نیستند.

جغرافیا

۵۱ ۲ در گزینه (۲) ارتباط بین علوم و فنون مختلف جغرافیایی با سایر علوم به درستی ذکر شده است.

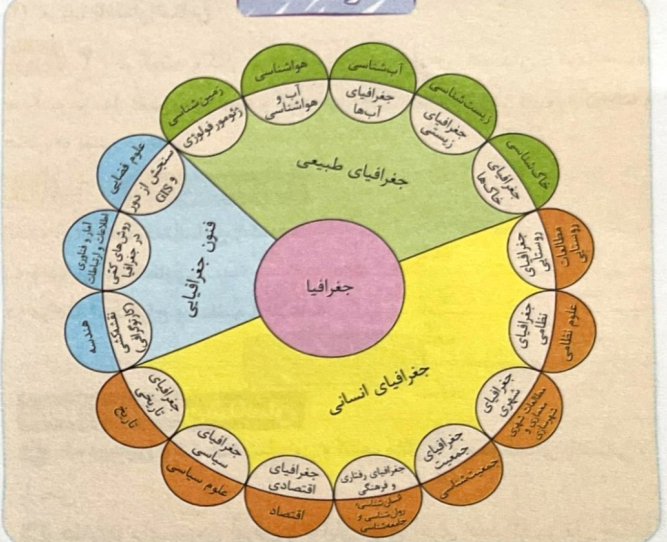
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جغرافیای جمعیت با جمعیت‌شناسی ارتباط دارد.

(۳) سنجش از دور با علوم فضایی مرتبط است.

(۴) جغرافیای آب‌ها با آب‌شناسی ارتباط دارد.

دورنگانه

۵۲ ۴ مکان و روابط متقابل انسان با محیط، دو مفهوم اساسی دانش جغرافیا است.

انسان برای رفع نیازهای خود، دست به تغییر محیط می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.

دورنگانه

نکته: انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیا است. محیط طبیعی، مجموعه‌ای متعادل است. با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود. هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک می‌کند تا از محیط خود بهره‌مند شود. در دهه‌های اخیر، فناوری به کمک انسان آمده و مسبب شده است که انسان در محیط، تأثیر زیادی بگذارد. فناوری‌های جدید، انسان را قادر به بهره‌برداری از اعماق زمین کرده است.

۶۳/۱ به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند. کنش اجتماعی، خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن می‌باشند. در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان، خودداری می‌کنند.

کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. وقتی راننده‌ای پشت چراغ قرمز می‌ایستد، مقرراتی را رعایت می‌کند که مورد قبول دیگران است، به همین دلیل کنش او، اجتماعی است. پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید؛ زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد که بیانگر هدفدار بودن کنش است.

درسنامه

توجه: کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها اتفاق می‌افتند، کنش اجتماعی نیستند.

مثال: وقتی فردی در کلاس درس حضور دارد ولی بی‌توجه به اطرافیان، در ذهن خود، رودخانه‌ای خروشان را تخیل می‌کند، کنش اجتماعی انجام نداده است.

۶۴/۳ ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند. بنابراین اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند.

پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند. در حالی که پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

۶۵/۲

شیوه انجام کنش اجتماعی است.
مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
مانند آموختن رسی از دیگران، به دیگران سلام کردن، گذاشتن وسایلمان در جای مناسب
از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند.
افراد یک جامعه، نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.
مانند نظم، ادب، عفت، حجاب، فرزندآوری
از جنس هدف و مقصود هستند.

۶۶/۴ عزم هر فرد برای ازدواج و تشکیل خانواده و تصمیم هر خانواده برای داشتن فرزند، در شیوه زندگی خودشان و دیگران مؤثر است. مثلاً در خانواده‌های تک‌فرزنده، معمولاً کودکان در خانه، ارتباط با همسر و سالان خود را نمی‌آموزند.

هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد

۱- جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد.

۲- جهان اجتماعی آن دگرگون می‌شود و به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

۵۹/۳ سؤال گجا با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد. پرسشی که در گزینه (۳) مطرح شده است، بیشتر به این سؤال مربوط است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به سؤال «چه موقع» مربوط است.

(۲) به سؤال «چرا» مربوط است.

(۴) به سؤال «چطور» مربوط است.

۶۰/۱ بررسی عبارات‌های نادرست:

(ب) پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود باشد، گفته می‌شود.

(ج) شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست، پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

درسنامه

نکته: در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند. روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

جامعه‌شناسی

۶۱/۴

به اراده افراد انسانی، یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر بستگی دارد.

خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهند.

اجتماعی است، یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود.

به اراده افراد انسانی بستگی ندارد.

کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند بلکه نتیجه طبیعی کنش هستند.

قطعی است، یعنی حتماً انجام می‌شود.

تفاوت‌ها (اختلافات)

شبهات‌ها (اشتراکات) ⇐ در بسیاری از موارد، آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

۶۲/۲ این‌که فرد برای انجام کاری، دچار تردید شده و بر سر دوراهی قرار گیرد، مربوط به ویژگی ارادی بودن کنش است زیرا کنش به اراده انسان وابسته است یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود.

برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است، زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد که بیانگر ویژگی ارادی بودن کنش است.

وقتی می‌خواهید برای اولین بار از یک کالای پیچیده مانند تلویزیون یا تلفن همراه استفاده کنید، به دفترچه راهنمای آن مراجعه می‌کنید، یعنی کنش، آگاهانه است و وابسته به آگاهی آدمی است و تا آگاهی نباشد، کنشی صورت نمی‌گیرد.

راننده با این بوق زدن می‌خواهد معنایی را منتقل کند که همان سوار کردن مسافر می‌باشد، یعنی کنش انسان‌ها برخلاف سایر مخلوقات، معنادار است و انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.

درسنامه

کنش

آگاهانه ارادی هدفدار معنادار

۶۸ ۱ علاوه بر پدیده‌های طبیعی، پدیده‌های ماوراءطبیعی هم باعث گسترش جهان اجتماعی می‌شود. برای نمونه، شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

سنت‌ها و قوانین الهی نیز با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند و درهای آسمان را بر عدالت‌پیشگان می‌گشاید و ستم‌پیشگان را در قهر و انتقام الهی فرو می‌گذارد.

۶۹ ۳ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست بلکه اعتباری است یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.

ب) پیامدهای غیرارادی، خودشان کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند. در نتیجه پیامدهای غیرارادی، به اراده افراد انسانی بستگی ندارند.

۷۰ ۲ نمودار سؤال بیانگر این است که پدیده‌های طبیعی می‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند. برای نمونه زلزله یا خشکسالی با این‌که پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند یا در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را برمی‌گزینند. پس، زلزله و خشکسالی و هر پدیده طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

منطق

۷۱ ۱ در این سؤال از ما خواسته شده که تشخیص دهیم در کدام گزینه، هر دو مصرع داده‌شده یا تصور هستند یا تصدیق. برای تشخیص تصور و تصدیق علاوه بر درک معنای جمله، تشخیص کامل یا ناقص بودن جمله نیز ملاک است. جملات خبری کامل بیانگر تصدیق است، اما جملات انشایی (امر و نهی، پرسشی، دعایی و تمنایی، تعجبی) و عبارت‌های ناقص، بیانگر تصور هستند. بر همین اساس، هر دو مصرع گزینه (۱)، یعنی «هر که را جامه ز عشقی چاک شد» و «از پی ما زله چه آورده‌ای» تصور محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مصرع «زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست» بیانگر یک جمله خبری کامل است و بنابراین «تصدیق» به حساب می‌آید، اما مصرع «سلیمانا بیار انگشتری را» یک جمله امری است و بنابراین «تصور» است.

(۳) مصرع «هر دو عالم یک فروغ روی اوست» بیانگر یک جمله خبری کامل است و بنابراین «تصدیق» به حساب می‌آید، اما مصرع «خیز و شب منتظران روز کن» یک جمله امری است و بنابراین «تصور» است.

(۴) مصرع «به جان پاک تو ای معدن سخا و وفا» یک جمله خبری ناقص است و بنابراین «تصور» به حساب می‌آید، اما مصرع «من رسیدم به لب جوی وفا» یک جمله خبری کامل است و بنابراین «تصدیق» است.

کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران (دیگرانسی مانند گذشتگان، معاصران و آیندگان) انجام می‌شود. بر این اساس در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.

جهان اجتماعی می‌تواند گسترده‌تر شود. بنابراین هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند (یعنی موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند)، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

درستنامه

پدیده‌های جهان اجتماعی	
پدیده‌های اعتباری	پدیده‌های تکوینی (طبیعی و ماوراءطبیعی)
کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها	پدیده‌هایی که انسان، آن‌ها را ایجاد نمی‌کند ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.
مثال: خانواده، ترافیک	مثال: دریا، فرشته، شیطان

۶۷ ۳ همان‌طور که پدیده‌های طبیعی، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی (جهان اجتماعی) دارند، جهان اجتماعی هم می‌تواند بر جهان طبیعی تأثیر بگذارد، برای نمونه آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتابزده و نابردانه انسان‌هاست. آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

جهان، واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود مانند جهان طبیعت، جهان غرب، جهان اسلام و ... مجموعه پدیده‌های اجتماعی نیز جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.

ویژگی‌های موجودات زنده از طریق وراثت (فرآیند به ارث رسیدن) از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود ولی ویژگی‌های جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد.

درستنامه

تأثیر و تأثر جهان‌های مختلف

جهان طبیعی	جهان اجتماعی
- پدیده‌های طبیعی می‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند. مثال: زلزله و خشکسالی با این‌که پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند. انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند.	- جهان اجتماعی هم می‌تواند بر جهان طبیعی تأثیر بگذارد. مثال: آلودگی طبیعی و محیط‌زیست، نتیجه کارهای شتابزده و نابردانه انسان‌هاست.
جهان ماوراءطبیعی	جهان اجتماعی
- جهان ماوراءطبیعی می‌تواند بر جهان اجتماعی تأثیر بگذارد. مثال: شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.	

[illegible]

۱. **موضوع:** بررسی تأثیرات اجتماعی و فرهنگی بر رفتارهای مصرفی در ایران.

۱۲ ۹ عبارت منطقی دانسته به زبان خاصی نوشته می‌شود و نامش است: **عبارت**

پروگرام: ۱۰۰۰ گرام

ممنوع است از خوردن و آشامیدن:

 Springer

ل: «چرا لیوان سرمایی داغ نمی‌شود؟» پاسخ آن: «چون سرمایی
 خوبی برای گرما نیست.» پس این جمله باختر استقلال دارد.

ل: «چرا این رودخانه هم احتمالاً عمیق است؟» پاسخ آن: «چون
 ناگه» دیگر این منطقیه عمیق هستند.» پس این جمله باختر استقلال دارد.

۷۸ / ۲ عبارت گزینه (۲) دقیقاً برعکس بیان شده است. در واقع، به کار بردن دلالت مطابقی، به جای تضمنی و التزامی به خطایی منتهی می‌شود که آن را «توسل به معنای ظاهری» می‌نامند؛ یعنی هرگاه به جای به کارگیری دلالت تضمنی و التزامی، صرفاً به دلالت مطابقی اکتفا کنیم، مرتکب مغالطه‌ای شده‌ایم که به آن «توسل به معنای ظاهری» گفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) به کار بردن دلالت مطابقی، به جای تضمنی و التزامی به خطایی منتهی می‌شود که آن را «توسل به معنای ظاهری» می‌نامند.
- (۳) اگر کسی بگوید: «دست از سر من بردار» و دیگری پاسخ دهد: «من که دستم روی سر تو نیست»، این شخص مرتکب مغالطه توسل به معنای ظاهری شده است. دلالت مطابقی: «سر» به معنای عضو بدن (معنای ظاهری) - دلالت التزامی: «دست از سر من بردار» یعنی «مزاحم نشو» (معنای کنایه‌ای)
- (۴) مغالطه توسل به معنای ظاهری، زمانی رخ می‌دهد که فرد معنای التزامی یا تضمنی یک عبارت را نادیده می‌گیرد و فقط به معنای مطابقی و ظاهر الفاظ اکتفا کرده و زمینه وقوع مغالطه را فراهم می‌سازد.

دروغنامه

مغالطه توسل به معنای ظاهری

این مغالطه زمانی رخ می‌دهد که یک فرد:

- دلالت مطابقی را جایگزین دلالت تضمنی (معنای همراه و ضمنی) می‌کند.
- دلالت مطابقی را به جای دلالت التزامی (معنای غیرمستقیم، استعاره‌ای و کنایه‌ای) به کار می‌برد.
- در حالی که محتوای سخن و قرائن موجود، اقتضای توجه به دلالت‌های غیرمطابقی (تضمنی یا التزامی) را دارد.

۷۹ / ۳ «مغالطه نگارشی کلمات» مربوط به کاربرد نادرست علائم نگارشی در متن است که باعث تغییر معنی جمله می‌شود. از جمله این موارد، تغییر جایگاه علائم سجاوندی (مانند ویرگول) است که می‌تواند معنی جمله را تغییر دهد و عبارت سؤال، دقیقاً مصداق همین مغالطه است.

حالت اول: «پس، فردا فروشگاه هم باز خواهد بود.»

در این حالت، کلمه «پس» به عنوان یک قید مثل «بنابراین» تأکید می‌کند که فردا علاوه بر زمان‌های دیگر، فروشگاه باز است.

حالت دوم: «پس فردا هم فروشگاه باز خواهد بود.»

در این حالت، کلمه «پس فردا» (به معنای روز بعد از فردا) به عنوان یک قید زمان استفاده شده و جمله می‌گوید: روز بعد از فردا نیز فروشگاه باز است.

دروغنامه

انقسام دلالت			
دلالت التزامی	دلالت تضمنی	دلالت مطابقی	
دلالت لفظ بر امری	دلالت لفظ به بخشی	دلالت لفظ به طور	تعریف
خارج از معنای اصلی خود (دلالت لفظ بر لوازم معنا = دلالت بر لازمه یک شیء)	از معنای خود (لفظ بر جزئی از معنا دلالت می‌کند)	کامل و تمام بر معنای خود (لفظ تمام معنای خود را افاده می‌کند)	
آیا مقصود، خود شیء است یا مقصود خود شیء نیست؟			نحوه تشخیص ص
نه؛ مقصود خود شیء نیست (کنایه / استعاره / تشبیه)	بله؛ مقصود خود شیء است و قسمتی از آن.	بله؛ مقصود خود شیء است و تمام آن.	
مثال: خانها را دزد برد.	مثال: خانها را رنگ کردم.	مثال: خانها را فروختم.	
- آیا دزد خود خانه را برد؟ نه	- آیا خود خانه را رنگ کردم؟ بله	- آیا خود خانه را فروختم؟ بله	
- مقصود وسایل و اسباب خانه است.	- آیا همه خانه را رنگ کردم؟ نه جزئی از آن (بام و کف که معمولاً رنگ زده نمی‌شوند).	- آیا همه خانه را فروختم؟ بله	

۷۷ / ۱ عبارت گزینه (۱) به درستی به مغالطه توسل به معنای ظاهری اشاره می‌کند. در مغالطه توسل به معنای ظاهری، یک کلمه دارای یک معنای اصلی است و معنای دیگر به دلالت التزامی یا تضمنی به دست می‌آید. مثلاً اگر کسی بگوید «این دارو مرا کشت»، در این جمله، لفظ «کشتن» دو معنا دارد؛ یکی معنی اصلی که همان «مرگ» است و دیگری به دلالت التزامی بر «تأثیر شدید دارو» تأکید می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر، یکی از رایج‌ترین مغالطات در نوشتار و گفتار است که با تشخیص و اصلاح به موقع می‌توان از بروز سوء تفاهم جلوگیری کرد. مثلاً این عبارت «سعید همسایه‌اش را تکریم می‌کند. او فرد متدینی است» چه در گفتار بیان شود و چه به این شکل نوشته شود، می‌تواند مخاطب را دچار خطا و اشتباه نماید. بنابراین در این‌گونه موارد بهتر است با استفاده از اسم به جای ضمیر، تعیین مرجع واضح و بازنویسی جمله‌ها، این ابهام را برطرف کرد. در نتیجه این عبارت که «مغالطه نگارشی کلمات تنها مغالطه‌ای است که در نوشتار و گفتار رایج است» درست نیست. هم‌چنین باید توجه داشته باشیم که مغالطه نگارشی کلمات فقط به صورت کتبی رخ می‌دهد.

(۳) یک عبارت می‌تواند همزمان چند مغالطه داشته باشد، بنابراین ممکن است یک عبارت دارای چند مغالطه باشد و در ذیل چند مغالطه قرار گیرد. به عنوان نمونه؛ حسین به علی گفت، شیرم را که آوردند خلاصت می‌کنم. در این عبارت، لفظ «شیر» می‌تواند به معنی «یک مایع خوراکی» یا به معنی «یک حیوان» مخاطب را دچار «مغالطه اشتراک لفظ» نماید. هم‌چنین «خلاصت کنم» می‌تواند مخاطب را دچار «مغالطه توسل به معنای ظاهری» کند. «خلاصت کنم» ممکن است در معنای اصطلاحی «به زندگیت پایان می‌دهم» (تهدید به قتل) و یا به معنای تحت‌اللفظی «رهایت می‌کنم» (مثلاً از شر کار خلاص شدن) تفسیر شود.

(۴) ویراستاران برای جلوگیری از مغالطه نگارشی کلمات، صحت علائم سجاوندی و حرکات کلمات را بررسی می‌کنند.

دورسنامه

مغالطه نگارشی کلمات

عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن «مغالطه نگارشی کلمات» می‌شود. این خطا می‌تواند به‌جز علائم سجاوندی و حرکات، ناشی از دیکته کلمات نیز باشد. پس این مغالطه نه به محتوای عبارت، بلکه به شکل نگارش متن مربوط می‌شود.

علت وقوع مغالطه نگارشی:

- ابهام در حرکت‌گذاری و حذف یا جابه‌جایی مصوت‌ها (عدم رعایت دقیق حرکات کلمات = کشت و گشت)
 - حذف یا جابه‌جایی علائم سجاوندی (عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی = سکوت جایز نیست حرف بزنید)
 - اتصال یا جدانویسی نادرست کلمات و املای کلمات (عدم رعایت دقیق املای کلمات = سفر و صفر)
- به طور کلی: مغالطه نگارشی زمانی رخ می‌دهد که عدم رعایت صحیح علائم سجاوندی (مانند ویرگول، نقطه، فاصله‌گذاری، حرکت‌گذاری در زبان عربی و فارسی) باعث تغییر معنی جمله شود و در نتیجه، برداشت نادرستی از متن به وجود آید. این نوع مغالطه در متون نوشتاری دیده می‌شود و می‌تواند عمدی یا غیرعمدی باشد.

۸۰ ۴

عبارت گزینه (۴) می‌تواند زمینه ایجاد یک مغالطه توسل به معنی ظاهری را فراهم کند. «عزم سفر» می‌تواند کنایه از مرگ باشد، اگر کسی آن را به معنای سفر معمولی بفهمد، دچار مغالطه توسل به معنی ظاهری شده است. در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳)، مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» رخ داده است. معمولاً این مغالطه زمانی رخ می‌دهد که ضمیر منفصل (مانند «او»، «آن»، «این»، «آن‌ها» و ...) یا ضمیر متصل (مانند «ش»، «ت»، «شان» و ...) در جمله به چند مرجع مختلف اشاره کند و در نتیجه، خواننده نتواند تشخیص دهد که ضمیر به کدام بخش از جمله برمی‌گردد. این ابهام باعث سوءتفاهم یا ابهام در فهم جمله می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) آیا «او» به حسین برمی‌گردد یا به علی؟ حالت اول: حسین به علی گفت: من (حسین) بی‌نظیر هستم. حالت دوم: حسین به علی گفت: تو (علی) بی‌نظیری.
- (۲) آیا «او» به زینب برمی‌گردد یا لیلیا؟ حالت اول: زینب، انگشتر را به لیلیا داد، چون زینب، انگشتر را دوست داشت. حالت دوم: زینب، انگشتر را به لیلیا داد، چون لیلیا، انگشتر را دوست داشت.
- (۳) آیا «آن‌ها» به مدیران اشاره دارد یا کارمندان؟ حالت اول: مدیران به کارمندان گفتند که مدیران باید بیشتر کار کنند! حالت دوم: مدیران به کارمندان گفتند که کارمندان باید بیشتر کار کنند.

دورسنامه

مغالطه ابهام در مرجع ضمیر

ابهام موجود در جملاتی که ناشی از مشخص نبودن مرجع ضمیر است، می‌تواند منشأ خطای اندیشه گردد؛ از این رو آن را «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر» نامیده‌اند.

یعنی در این‌گونه جملات، خواننده نمی‌تواند با اطمینان تشخیص دهد که ضمیر به چه کسی یا چه چیزی اشاره دارد. این ابهام باعث می‌شود معنای دقیق جمله مبهم باشد و دو تفسیر کاملاً متفاوت داشته باشد. پس هرگاه ضمیر یا ضمیری در متنی به کار برده شد که مرجع ضمیر آن مشخص نباشد و این امر سبب شود که جمله چندپهلوی و دارای معانی متعدد شود، به این نوع مغالطه، «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر» می‌گویند.